

Příprava na výuku, Výukový projekt, Dramatická výchova

Mgr. Kateřina Korcová

DPS003 – jaro 2009

Činnosti učitele při výuce

- Vytváří podmínky pro učení žáků
- Seznamuje žáky s novým učivem
- reguluje učební činnosti žáků
- zajišťuje zpětnou vazbu
(diagnostikuje) pro žáky a pro sebe

Typy hodiny podle převládající činnosti učitele

- Hodiny přípravy žáků na osvojování nových vědomostí a dovedností.
- Hodiny osvojování nových vědomostí.
- Hodiny opakování a upevňování vědomostí.
- Hodiny vytváření a upevňování nových dovedností.
- Hodiny použití vědomostí a dovedností v praktických činnostech.
- Hodiny ověřování a hodnocení – diagnostické.
- Hodiny kombinované (smíšené).

Hodiny kombinované (smíšené)

- Úvodní část.
- Opakování dříve probraného učiva, kontrola domácí práce žáků.
- Výklad nového učiva.
- Opakování a procvičování probraného učiva, aplikace.
- Shrnutí a utřídění nových poznatků.
- Zadání a vysvětlení domácího úkolu.

Hlavní typy přípravy na vyučování

- „Blesková“ příprava
- Přiměřeně dlouhá
- Podrobná příprava

„Blesková“ příprava

- odpovídá na otázky: *Co? Jak?*
- Většinou kopíruje učebnici

Přiměřeně dlouhá

- odpovídá na otázky: *Co již bylo? Čeho chci dosáhnout? Jak a čím toho dosáhnout? Jaké bude mít tato hodina pokračování?*
- Nejčastější typ

Podrobná příprava

- **Cíle – co chci, čeho zamýšlím dosáhnout?**
  - formulace cílového chování žáka.
  - Jakými prostředky chci těchto cílů dosáhnout?
  - Obsah učiva – stručný nástin.
  - Volba vyučovacích metod, didaktických pomůcek a technik, metodický postup.
- **Zvláštní didaktická hlediska:**
  - Jaké mají žáci o tématu předběžné znalosti, možná nesprávná pojetí?
  - Co z učiva bude pro žáky nejobtížnější?
  - Jak budu žáky aktivizovat?
  - Jak zajistím časovou a obsahovou kontinuitu obsahu učiva?
  - Jak zajistím diferencovaný a individuální přístup k žákům?
  - Jaké učební úlohy je potřeba připravit k procvičování a k upevňování učiva?
  - Jaká jiná hlediska (např. hygienická) je třeba respektovat?
- **Výchovné možnosti:**
  - Jak mohu učiva i v průběhu vyučování výchovně využít?
- **Organizace vyučovací jednotky:**
  - Které pracovní podmínky si musím zabezpečit?
  - Jaký organizační typ vyučovací jednotky bude mé metodické koncepci nejlépe odpovídat?
- **Časový projekt vyučovací jednotky:**
  - Kolik času mohu věnovat jednotlivým fázím vyučovací jednotky?
  - Kolik času si vyžádá domácí příprava žáků na další vyučovací jednotku?
- **K realizaci přípravy:**
  - Jak budu zajišťovat pracovní součinnost žáků?
  - Jak budu zajišťovat pracovní výsledky žáků?

Výukový projekt

- Činnost směřující k praktickému využití a je zaměřený na problém, který žáci chtějí vyřešit.
- Např. naplánovat a uskutečnit výlet, jarmark, divadelní představení, vyřešit třídění odpadků ve škole, zjišťovat kyselost srážek v rámci celostátního výzkumu, vytvořit informační brožuru o místě bydliště nebo dokonce ve spolupráci s místním úřadem vybudovat naučnou stezku.

Co je důležité z hlediska žáků:

- Schopnost spolupracovat
- Aktivně se zapojit do činností
- Zodpovědnost za vlastní práci
- Vnitřní motivace – význam pro dítě samotné
- Schopnost plánovat a organizovat si vlastní práci
- Spolurozhodování, možnost volby
- Samostatnost
- Formulovat a vyjadřovat myšlenky
- Pojmenování toho, co se naučili
- Schopnost sebehodnocení

Co je důležité z hlediska učitelů:

- ❑ Vytváření bezpečného prostředí
- ❑ Změna role učitele (průvodce, podporovatel)
- ❑ Stanovení cílů
- ❑ Návaznost ve vyučovacím procesu
- ❑ Propojení předmětů, globální přístup
- ❑ Plánování společně se žáky, rodiči a dalšími učiteli
- ❑ Promyšlení postupu
- ❑ Časové rozvržení, fázování projektu
- ❑ Nápomoc při organizování
- ❑ Vyhodnocení projektu a sebereflexe

Co je třeba promýšlet při plánování: 1/2

- ❑ Jak nastolit problém a zapojit žáky do plánování
- ❑ Jaké kompetence budu sledovat a cíleně rozvíjet
- ❑ Jaké učivo si budou žáci osvojovat
- ❑ Co bude výstupem
- ❑ Jak využít předchozí zkušenosti žáků
- ❑ Čas, který bude pravděpodobně potřeba
- ❑ Jak lze využít příležitostí mimo školu (exkurze, návštěvy muzea,...)
- ❑ Rozdělení žáků do skupin, počet žáků ve skupinách

Co je třeba promýšlet při plánování: 2/2

- Nakolik budou žáci schopni pracovat samostatně
- Co dělalo minule problémy, co je třeba zlepšit a jak
- Brát v úvahu různé typy inteligence
- Jak umožnit žákům volbu
- Jak informovat a zapojit rodiče, případně další osoby
- Kde nalézt potřebné informace
- Materiální vybavení a potřeby
- Jak budeme prezentovat
- Forma hodnocení

Struktura projektu

- **Název projektu:**
- **Autor:**
- **Základní údaje**
  - **Typ projektu:**
  - **Věková skupina:**
  - **Vyučovací předměty:**
  - **Úkol:**
  - **Informační zdroje a pomůcky:**
  - **Výchovné vzdělávací cíle:**
    - (dovednosti, volní vlastnosti, rozvoj osobnosti, klíčové kompetence)
    - oborové cíle
- **Průběh projektu**
  - 1. Motivační a organizační část:**
  - 2. Realizační část:**
- **Závěrečná reflexe projektu**

Dramatická výchova

- ❑ jeden z pěti oborů estetické výchovy a výchovy uměním
- ❑ pedagogická disciplína
- ❑ učení především přímým prožitkem a vlastní zkušeností v jednání
- ❑ systém cíleně řazených nebo strukturovaných činností

Dramatická výchova NENÍ

- ❑ nahodilá sbírka jakýchkoli činností vypadajících jinak než tradiční výuka;
- ❑ secvičování scének nebo divadelních představení metodou reprodukce;
- ❑ sociálně psychologický výcvik nebo osobnostní a sociální výchova;
- ❑ prostředek k řešení kázeňských přestupků, psychických problémů, traumat, či dokonce poruch.

Podoba dramatické výchovy

- Samostatný předmět
- Soubor metod
- Součást vzdělávací oblasti Umění a kultura (RVP ZV)

Na základě dramatické výchovy žák 1/2

- **vnímá** dramatické umění jako svébytný druh umění a seznamuje se s jeho podstatou a zákonitostmi;
- **orientuje se** v žánrech dramatického umění, seznamuje se s historickými etapami a zvláštnostmi divadelního umění i se společenským významem divadla;
- **rozumí** zásadám mezilidské komunikace a adekvátně používá její prostředky a chápe vazby mezi vnitřním prožíváním a vnějším chováním;

Na základě dramatické výchovy žák 2/2

- prostřednictvím dramatické hry a hraní rolí **prozkoumává a ujasňuje si** osobní postoj ke zvoleným tématům zaměřeným především na mezilidské vztahy, postoje, hodnoty i celospolečenské problémy;
- **pracuje** ve skupině, aktivně se účastní společné tvorby, jejího dokončení a prezentace;
- **využívá** základních prostředků dramatické a divadelní práce k uměleckému sdělení a komunikaci s diváky.

Klíčové kompetence a dramatická výchova

- kompetence komunikativní
- kompetence sociální a personální
- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů
- kompetence občanské

Literatura

- KALHOUS, Zdeněk - OBST, Otto. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002. s. 357-359. ISBN 80-7178-253-X.
- KRATOCHVÍLOVÁ, Jana. *Teorie a praxe projektové výuky*. Brno: MU, 2006. ISBN 80-210-4142-0.
- VALENTA, Jan. *Kapitoly z teorie výchovné dramatiky*. Praha: ISV, 1999.
- DUBEC, Michal. *Zásobník metod používaných v OSV*. (on-line) přístupné [zde](#) - <http://www.odyssea.cz> (1.4.2009)